

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskoleförvaltningen@grundskola.goteborg.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Jättstensskolan F-9 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast **den 29 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, svenska som andraspråk, språkval samt extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 19 september 2025 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen)

2. Se till att rektor, för det fall det är aktuellt utifrån elevs stödbehov, fattar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 9 och 11 §§ och 29 kap. 10 § skollagen)
3. Se till att rektor, för det fall det är aktuellt utifrån elevs stödbehov, fattar beslut om nytt åtgärdsprogram utifrån uppföljning och utvärdering. Se också till att nya åtgärdsprogram upprättas efter att åtgärder på annat sätt justerats eller förändrats. Huvudmannen ska ge in de åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden 28 april – 19 september 2025, samt tillhörande utvärderingar och nya beslut om åtgärdsprogram, i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9–10 §§ skollagen)

Undervisningens innehåll och omfattning

Syfte och centralt innehåll i ämnet svenska som andraspråk

4. Se till att de elever som bedöms vara i behov av att få undervisning i svenska som andra språk får sådan undervisning. Rektor ska besluta om detta. Se också till att de elever som bedöms utifrån kursplanen för ämnet svenska som andraspråk också ges undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnet svenska som andraspråk omfattar ämnets syfte och centrala innehåll för de årskurser det finns elever som läser ämnet svenska som andraspråk. (5 kap. 14-15 §§ skolförordningen (2011:185))

Språkval

5. Se till att språkval erbjuds i enlighet med författningarnas krav, det vill säga att eleven enbart får undervisning i det språk som eleven valt. (10 kap. 4 § skollagen; 9 kap. 5-6 §§ skolförordningen)

Extra studietid

6. Se till att erbjuda extra studietid, minst två timmar per vecka, för samtliga elever i årskurs 4-9. Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen och vara åtskild från övrig undervisning. Av huvudmannens redovisning ska framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box

2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:1503) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden under höstterminen 2024 inlett en tillsyn av Jätttestensskolan i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Jätttestensskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, undervisning i svenska som andraspråk (SVA) och språkval samt extra studietid.

Tillsynen har genomförts genom samtal med elever och intervjuer med lärare, personal i elevhälsan (EHT) samt rektor och biträdande rektorer för årskurs F-3 samt fritidshemmet respektive årskurs 4-9. Dessutom har lektionsobservationer genomförts. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat utredningar av behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Huvudmannen har beretts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Lärare berättar i intervju att det, efter övergång till nuvarande lärplattform (V-klass), blev otydligt hur lärare skulle "flagga" i lärplattformen att en elev är i behov av att utredas för särskilt stöd. Då blev de så kallade nulägesmötena extra viktiga. Lärare uppger vidare att det också finns en blankett för måluppfyllelse som lärarna fyller i i slutet av varje termin. Där anger lärare vilka elever som kommer att nå respektive inte nå målen. Detta är två olika sätt att lyfta elever för utredning av särskilt stöd. Lärare berättar att de också kan lyfta elever direkt med specialpedagog, rektor eller kurator.

En lärare uttrycker att hen inte vet vad som gäller. En annan lärare uttrycker att hen vet att man kan flagga men att hen inte vet vad det innebär eller vad som

händer om man gör det. Ytterligare en annan lärare uppger att det endast är specialpedagog som får flagga och att detta görs vid nulägesmötet.

EHT uppger att lärare kan lyfta elever på nulägesmöten tre gånger per år och vid mötet kan det beslutas om att specialpedagog eller logoped ska flagga. Att flagga är samma sak som att man anmäler behov av utredning av särskilt stöd, uppger EHT. EHT berättar också att biträdande rektor är med på nulägesmöten och beslutar om man ska flagga en elev eller inte.

Biträdande rektor bekräftar att det är hen som bestämmer om specialpedagogen ska flagga eller inte. Rektor berättar att lärare kan lyfta elever som är i behov av utredning av särskilt stöd vid nulägesmötena. Lärare kan också ta kontakt med EHT eller biträdande rektor direkt.

Utredning av behov av särskilt stöd

Skolinspektionen har begärt och fått in en sammanställning över de elever som inte nått kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas alternativt inte uppnått betygskriterierna för höstterminen 2024. Av sammanställningen framkommer att det finns flera elever som inte nått kriterier för bedömning av kunskaper i ett eller flera ämnen alternativt inte uppnått betygskriterierna, som inte har utretts för särskilt stöd. Flera av dessa elever uppges ha pågående utredningar. EHT berättar under intervju att det ständigt pågår utredningar samt att flera av de elever som berörs börjat på skolan innevarande läsår, varför skolan jobbar aktivt med att testa olika stödinsatser för dessa elever som en del av pågående utredning av särskilt stöd.

Lärare berättar att en utredning alltid görs om de flaggat för att behov av detta finns. En lärare upplever att det ibland kan ta tid innan en utredning påbörjas, medan en annan berättar att utredningen avslutas inom några veckor. EHT uppger att en utredning tar ungefär en månad. Speciallärare ansvarar för helheten och skickar ut delar av utredningen till respektive lärare. Flera lärare uppger att de inte känner till att det någonsin blivit aktuellt att utreda en elevs behov av särskilt stöd på nytt. EHT och rektor menar dock att det kan ske om en elev är i behov av en ny utredning, till exempel vid stadieövergångar.

Vidta åtgärder

EHT och rektor uppger att man efter en utredning av behov av särskilt stöd fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram.

En lärare berättar i intervju att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogrammen på så sätt att alla lärare som undervisar en elev inte får del av åtgärdsprogrammet. Tidigare fick läraren ett dokument i handen, men det fungerar inte lika bra i lärplattformen. En annan lärare berättar att hen arbetade en hel termin på skolan innan hen fick veta att en elev hen undervisade hade ett åtgärdsprogram. Flera lärare håller med om att man inte alltid vet vilka elever som ska ha särskilt stöd. Lärare berättar vidare att de lärare som undervisar i praktisk-

estetiska ämnen inte är med på alla nulägesmöten och de kan därför missa information.

EHT och rektor uppger att eleverna får det särskilda stöd som har beslutats om men att åtgärderna kan behöva justeras över tid.

Beslut om särskilda stödåtgärder

Skolinspektionen har granskat dokumentation avseende särskilt stöd gällande 14 elever i årskurs 1-9. Av åtgärdsprogram framgår att flera elever är placerade på heltid i en så kallad "SU1-grupp". Det framgår inte närmare av dokumentationen vad detta är för slags grupp. Vid intervjuer med lärare, EHT och rektor framkommer att det finns två grupper på skolan, "Tornet" och "Resursen", dit många elever kommer som en extra anpassning eller som en särskild stödinsats. Flera elever är också placerade i grupperna hela eller stora delar av skoldagen. Samtliga intervjuade är överens om att dessa grupper är att betrakta som särskilda undervisningsgrupper i skollagens mening. Beslut om åtgärdsprogram med placering i dessa grupper har i flera fall fattats av biträdande rektor, i några fall med angivande av titeln "rektor".

Av granskad dokumentation gällande de elever som får undervisning i särskild undervisningsgrupp finns två elever som är placerade i en särskild undervisningsgrupp som är lokaliserad vid en annan skola. Vid intervjuer med EHT och rektor framkommer att eleverna dock fortsatt har sin skolplacering på Jätttestensskolan. Efter att elevernas stödbehov utretts har skolan konsulterat kommunens övergripande team och ansökt om placering i en central särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering fattas centralt på grundskoleförvaltningen. Enligt EHT så tar den centrala elevhälsan över eleven på så sätt att de sköter all dokumentation. EHT uppger att Jätttestensskolan inte har någon dokumentation gällande dessa elever efter att de placerats i den centrala särskilda undervisningsgruppen. Rektor uppger att han inte fattat något beslut om dessa placeringar.

Uppföljning och utvärdering

Lärare berättar i intervjuer att det är oklart vem som följer upp och utvärderar åtgärdsprogrammen. Lärarna berättar att de arbetar vidare med och justerar åtgärderna, men att dokumentationen kanske inte alltid hänger med. Lärare berättar att de kan lägga in nya åtgärder i lärplattformen och att den som är ansvarig för åtgärden också kan ändra den. Läraren trycker då på en knapp för att lägga till en ny åtgärd. På så sätt uppdateras åtgärdsprogrammet. Lärare uttrycker att det är oklart om det blir ett nytt åtgärdsprogram och om vårdnadshavare kan få ett beslut att överklaga.

Biträdande rektor för årskurs 4-9 berättar att skolan upprättar ett nytt åtgärdsprogram i de fall en ny utredning har genomförts för eleven. I andra fall uppdaterar de och gör tillägg till det gamla åtgärdsprogrammet. Biträdande rektor

för årskurs F-3 samt fritidshemmet uppger att om åtgärder i ett åtgärdsprogram ändras skrivs inget nytt åtgärdsprogram och det blir alltså inget skriftligt beslut.

EHT berättar att all dokumentation sker i lärplattformen och att det där anges tydligt vilket datum en åtgärd ska följas upp eller utvärderas. Utvärdering sker alltid i slutet av terminen. Det första åtgärdsprogrammet ligger kvar i lärplattformen och där finns också en spalt där man kan följa alla uppdateringar som gjorts. EHT uppger att det finns åtgärdsprogram som är tre år gamla. EHT berättar att de tillsammans med lärare fattar beslut om nya åtgärder som godkänts muntligt av biträdande rektor. De uppdaterade åtgärderna går enligt EHT inte att skriva ut och vårdnadshavare får ingen överklagandehänvisning. Detta menar EHT är "en produktteknisk verklighet" som skolan får förhålla sig till.

Rektor bekräftar under intervju att det är specialpedagogen som ansvarar för utvärdering av åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga dokument (utskrifter ur lärplattformen) med rubriken "uppföljning/ utvärdering – åtgärdsprogram". Dessa är inte daterade.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, innebära att särskilt stöd ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

I 29 kap. 10 skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31–33 §§ förvaltningslagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att tillgodose elevers behov av särskilt stöd.

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Av utredningen i ärendet framgår att det finns flera sätt för en lärare att anmäla en elevs behov av utredning av särskilt stöd. Lärare kan lyfta eleven på nulägesmöte, "flagga" i lärplattformen eller fylla i blankett om måluppfyllelse. Rektor uppger också att lärare kan prata direkt med EHT eller biträdande rektor. Lärare, EHT och rektor uppger att det är EHT som "flaggar", efter att biträdande rektor fattat beslut om detta. Det är dock inte känt för alla lärare vad detta faktiskt innebär, och i intervjuer uppger lärare att de inte vet hur de ska gå tillväga och vad det faktiskt innebär att "flagga" en elev.

Av skollagen framgår att en elevs behov av utredning av särskilt stöd ska anmälas till rektor. Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att det framstår som att det är oklart för lärare hur de ska anmäla eller om de faktiskt har anmält samt att det inte finns tydliga och kända rutiner för hur en anmälan ska göras.

Skolinspektionen noterar också att en lärare inte kan anmäla behovet av utredning till rektor direkt utan att biträdande rektor först fattat beslut om huruvida en anmälan ska eller får göras. Skolinspektionen bedömer att arbetet med särskilt stöd behöver tydliggöras på skolan och att berörda lärare och övrig personal behöver informeras om skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Utredning av behov av särskilt stöd

Av utredningen i ärendet framkommer att skolan utreder elevers behov av särskilt stöd efter att en anmälan om detta behov har gjorts. Utredningen genomförs skyndsamt och såväl undervisande lärare som EHT medverkar i utredningen. Det framgår också att det i vissa fall genomförs nya utredningar. Av ovan redovisade omständigheter framkommer därmed inte att Göteborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller utredning av behov av särskilt stöd.

Vidta åtgärder

Av utredningen i ärendet framkommer att skolan upprättar åtgärdsprogram för de elever som är i behov av det. Av intervjuer med lärare framgår att vissa lärare inte känner till de särskilda stödåtgärder som elever som de undervisar har. Av intervjuer med EHT och rektor framkommer dock att de bedömer att elever ges det särskilda stöd som har beslutats om i elevernas åtgärdsprogram. Av ovan redovisade omständigheter framkommer därmed inte att Göteborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att ge elever särskilt stöd.

Beslut om särskilda stödåtgärder

Skolinspektionen konstaterar att det av inhämtade åtgärdsprogram framgår att flera elever får stöd i "Torner" respektive "Resursen". Av Skolinspektionens utredning framgår att det är ostridigt att dessa två grupper, för flera elever, är att anse som särskilda undervisningsgrupper. I åtgärdsprogrammen anges dock endast att eleverna ska få undervisning till exempel i "Resursen" eller i en "SU1". Skolinspektionen bedömer att det inte framgår tydligt av åtgärdena i elevernas åtgärdsprogram att eleverna får sin undervisning i en särskild undervisningsgrupp. Detta är en brist och medför en otydlighet kring stödarbetet för såväl skolpersonal som vårdnadshavare och elev.

Av utredningen framgår vidare att beslut om placering i skolans särskilda undervisningsgrupper har fattats av biträdande rektor. Vad gäller de två elever som är placerade i en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp uppger rektor att beslut om dessa placeringar fattas centralt hos grundskoleförvaltningen. Några sådana beslut har dock inte inkommit till Skolinspektionen, trots att dessa har efterfrågats. Det är rektor vid den skolenhet där eleven har sin skolplacering som ska besluta om placering i särskild undervisningsgrupp och inte – som i detta fall – biträdande rektor eller annan tjänsteperson hos grundskoleförvaltningen. Även detta utgör en brist.

Ett beslut om placering i en särskild undervisningsgrupp ska vara ett särskilt beslut, som fattas av rektorn i samband med ett beslut om åtgärdsprogram. Eftersom åtgärden kan överklagas särskilt kan även ett separat beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas, men respektive åtgärd ska oavsett finnas beskriven i elevens åtgärdsprogram. Det framgår vidare av skollagen att rektorn inte får överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Placeringen ska också regelbundet

omprövas och skolan måste upplysa om möjligheten att överklaga samt noggrant dokumentera vilka beslut som fattats i samband med placeringen.

Av tillsynen framgår både att åtgärderna i elevers åtgärdsprogram är otydliga och att det inte är rektor som har fattat beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Det är viktigt att elever och deras vårdnadshavare får tydlig information från skolan för att de ska ha möjlighet att ta tillvara sin rätt på bästa sätt.

Uppföljning och utvärdering

När en elev har behov av särskilt stöd under en längre tid finns det ofta skäl att vid flera tillfällen ta ställning till stödbehovet och fatta nya beslut om åtgärdsprogram. Resultat från uppföljning och utvärdering av de pågående åtgärderna kan användas som kompletterande utredningsunderlag inför det nya beslutet.

Av utredningen i ärendet framkommer att uppföljning av elevers åtgärdsprogram sker löpande och att även utvärderingar genomförs, vilket dokumenteras i lärplattformen, men att nya åtgärdsprogram inte upprättas även om åtgärderna i en elevs åtgärdsprogram justeras eller förändras. Även detta är en brist som medför en otydlighet kring stödarbetet för såväl skolpersonal som vårdnadshavare och elev. Genom att inte fatta adekvata beslut om ingripande särskilda stödåtgärder i enlighet med författningarnas krav fråntas vårdnadshavare och elev dessutom möjligheten att överklaga åtgärderna. Skolan behöver därför se över sitt arbete med uppföljningar och utvärderingar och formalisera detta, bland annat genom att upprätta nya beslut om åtgärdsprogram när detta krävs. Även elevens och vårdnadshavares delaktighet i uppföljning och utvärdering är viktig. Skolinspektionen vill särskilt framhålla att eventuella brister i lärplattformens utformning inte fråntar huvudmannen skyldigheten att tillse att skollagens bestämmelser efterlevs.

Undervisningens innehåll och omfattning

Syfte och centralt innehåll i ämnet svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare i årskurs F-3 uppger i intervjuer att rektor inte fattar beslut om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk (SVA). Eftersom inga bedömningar görs gällande vem som ska läsa SVA från början blir det också godtyckligt vem som eventuellt kan byta till svenska. Flera lärare uppger att de har elever som läser SVA men som är med i den vanliga svenskundervisningen i klassen. Dessa elever undervisas i svenska men bedöms enligt kriterier i ämnet SVA. Flera lärare berättar att de inte alltid vet vilka elever som läser SVA och att det ibland kan bli fel. Lärarna uppger att de planerar och undervisar i svenska och får in grundläggande begrepp för alla. De planerar inte efter kursplanen i SVA utan undervisningen blir mer som

en extra anpassning i svenska. Flera lärare uppger att det inte finns kompetens på lågstadiet att styra upp undervisningen i SVA.

Lärare i årskurs 4-6 uppger att de får till sig vilka elever som ska läsa SVA vid övergången till årskurs 4. De utgår från undervisningen i svenska och gör vissa anpassningar.

Lärare i årskurs 7-9 berättar att det på högstadiet finns en organisation för undervisning i SVA. En lärare undervisar nyanlända SVA-elever i en särskild grupp. Lärare i svenska uppger att även de har elever i sina klasser som ska läsa SVA och att de försöker anpassa undervisningen i svenska för dessa elever. Lärare i årskurs 7-9 uppger vidare att nyanlända elever bedöms enligt Skolverkets material och att rektor fattar beslut om vilka nyanlända elever som ska läsa SVA. Vad gäller övriga elever menar lärarna att bedömningen gjorts innan eleverna började i årskurs 7.

EHT uppger under intervju att nyanlända elever läser SVA per automatik, och att ingen bedömning görs av elevernas behov av att läsa SVA. EHT uppger att undervisningen i SVA på skolan är ett stort utvecklingsområde och att det inte finns rutiner för detta arbete. Även rektor uppger att det saknas rutiner och att det är undervisande lärare som gör bedömningen gällande vilka elever som ska läsa svenska respektive SVA.

Biträdande rektor för årskurs 4-9 uppger att hon fattar beslut om att en elev ska läsa SVA och att hon sedan kontaktar vårdnadshavare gällande detta. I årskurs 4-9 finns elever som läser SVA i klass tillsammans med de som läser svenska samt de som läser SVA i en särskild grupp. Det är endast på högstadiet som elever faktiskt undervisas i SVA. Biträdande rektor för årskurs F-3 samt fritidshemmet uppger att hen inte fattat några beslut om vilka elever som ska läsa SVA. I dessa årskurser undervisas elever i svenska men får anpassat material.

Vid Skolinspektionens lektionsobservationer i klasser i årskurs 5 och 6 där det anges på schemat att några elever ska få undervisning i SVA undervisades hela klassen tillsammans i svenska. Vid lektionsobservationer i årskurs 8 fanns såväl elever som läste svenska som SVA. Vissa elever i årskurs 8 läste SVA i samma klassrum som övriga i klassen och vissa fick separat undervisning i SVA.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 14 § skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Av 5 kap. 15 § skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

som språkval i grundskolan och specialskolan, som elevens val, eller inom ramen för skolans val.

I kursplanen för ämnet svenska som andraspråk framgår att undervisningen ska utgå från ett andraspråksperspektiv och det centrala innehåll som undervisning i ämnet ska behandla (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) del 5).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete gällande undervisningen i svenska som andraspråk i årskurserna F-6.

Av samtal med elever och intervjuer med såväl lärare och EHT som rektor framgår att det finns elever i årskurs F-6 på skolan som har behov av att få undervisning i svenska som andraspråk men inte får det. Detta är en brist. Lärare, elevhälsa och biträdande rektor uppger vidare att det finns elever som bedöms utifrån ämnet svenska som andraspråk, men som inte får undervisning i ämnet svenska som andraspråk utifrån ämnets kursplan. Även detta är en brist. Eleverna går därmed miste om delar av det centrala innehåll i ämnet som skiljer sig åt från kursplanen i ämnet svenska.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger under intervju att elever kan läsa både svenska och engelska som språkval. För de elever som läser SVA finns också möjlighet att få extra hjälp med SVA. Lärare berättar att eleverna då väljer svenska-engelska-SVA. En lärare uppger vidare att hen undervisar i svensk-engelska.

Rektor uppger att eleverna kan välja att läsa svenska *eller* engelska som moderna språk, men att det även finns elever som läser både svenska och engelska.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår det att det som ämnen ska finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval.

Av 9 kap. 5 § skolförordningen framgår att huvudmannen som språkval ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

Av 9 kap. 6 § skolförordningen framgår det att en elev istället för ett språk som erbjudits enligt 5 § får välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller

4. teckenspråk.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att språkval inte erbjuds i enlighet med författningarnas krav.

Av tillsynen framgår att elever på skolan som inte tidigare har läst eller inte vill läsa ett modernt språk som språkval kan läsa "svensk-engelska", det vill säga båda ämnena svenska och engelska samtidigt och inte ett av dessa ämnen. Detta är en brist.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor uppger att extra studietid erbjuds för elever i årskurs 4-9 på torsdagar mellan klockan 12.30 och 14.00. Rektor uppger också att för de elever som slutar först klockan 13.00 på torsdagar finns möjlighet till förlängning till klockan 14.30.

Lärare och rektor uppger vid intervju att vissa av de elever som har undervisning i modersmål inte kan delta i den extra studietiden.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att erbjuda eleverna i årskurs 4-9 extra studietid. Den extra studietid som erbjuds uppgår endast till en och en halv timme per vecka, och alla elever kan inte delta i denna då den krockar med annan undervisning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Jätttestensskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, undervisning i svenska som andraspråk, språkval och extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga

Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Stöd i form av extra anpassningar

Lärare berättar att de arbetar med extra anpassningar både på individnivå och på klassnivå. Exempel kan vara bildstöd som stöttar alla, hur elever är placerade i klassrummet, avskilda platser, hörselkåpor, användande av grupprum samt igångsättning. Vissa elever kan också vara i verksamheten som kallas "Resursen" som en extra anpassning, till exempel vid prov. Lärarna berättar att de diskuterar, utvärderar och följer upp extra anpassningar vid så kallade nulägesmöten då undervisande lärare i respektive årskurs träffas tillsammans med EHT. De träffar också speciallärare regelbundet och får stöd gällande till exempel utformning av extra anpassningar. De extra anpassningarna dokumenteras i skolans lärplattform. Det är dock inte alla lärare som har tillgång till uppgifter i lärplattformen gällande alla elever som de undervisar, vilket gör att extra anpassningar ibland kan missas. Lärare som undervisar i många årskurser, till exempel i praktisk-estetiska ämnen, får initialt endast information gällande de elever som går i den årskurs läraren själv hör till. Gällande elever i andra årskurser kan det dröja innan läraren får information. Lärare uppger att elever även kan få extra anpassningar under tiden i fritidshemmet.

EHT berättar att lärare diskuterar extra anpassningar med dem. Anpassningarna ska antecknas i lärplattformen, där man om man vill kan välja utifrån en lista med föreslagna anpassningar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framkommer att lärare under skoltid arbetar med extra anpassningar för de elever som är i behov av detta. EHT finns med i arbetet med att ta fram, utvärdera och uppdatera anpassningarna.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Göteborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar. Skolinspektionen noterar dock att det finns svårigheter för viss personal att ta del av vilka extra anpassningar alla elever de undervisar ska få, kopplat till lärplattformen. För att säkerställa att alla elever faktiskt får de extra anpassningar som de bedömts vara i behov av bör huvudmannen tillse att samtliga lärare har tillgång till korrekta uppgifter.

Ärendet ska därmed avslutas i denna del.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Miriam Werlinder

Föredragande
Signerat av: Miriam Werlinder